Ի. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆ. 21/2 ՓԵՏՐ., 1897

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

ՀԱՅԵՐԵՆ ԱՄԵՆ ՕՐ ԿԻՐԱԿԻ ԼՈՒՅՍ ՏԱԼՈՒ

Ամսագիր հրատարակվում է ամեն ուրբաթ օրը

Գին տարեկան 7 ռուբլի
Կիսամյա 3½ »
Եռամսյա 2 »
Ծառայակիրների համար 40 փր.
Օտար երկրներու համար 20 »
Ներկայիս 10 »
Եռամսյա

Ընդունվում են գովազդներ, որոնք տպվում են թերթի վերջում։ Գինը 1 տողի համար 15 կոպեկ, առաջին անգամ տպելու համար։ Եթե գովազդը տպվում է մի քանի անգամ, ապա գինը իջեցվում է 3 անգամ տպելու համար 20—30 տոկոսով։ Գովազդների գինը վճարվում է նախապես։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակ գրքերի գովազդներ։ Գովազդների գինը վճարվում է նախապես։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակ գրքերի գովազդներ։ Գովազդների գինը վճարվում է նախապես։

Խմբագիր-հրատարակիչ՝ Գ. ՏԱՐԻ

Տպարան Ի. Մարգոսյանի
Պոլիս, Գալաթիա, Ռեշադիե, Ֆրանկ փող. թիվ 100

Գրասենյակ՝ Գալաթիա, Ռեշադիե, Ֆրանկ փող. թիվ 113

Հասցե՝ Journal Arménien Politique et Littéraire
Bab Adâ Djaddessi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՓՈՍՓ ՊՈՍԱ

ԳՐԱԿԱՆ ՄԱՍ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԵՊ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀԱՐՅՈՒՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՅԱՆՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՐԱԾՈՒԹԻՒՆ.—Լոնդոնի թղթակիցը կը գրէ, թէ Ռուսիոյ մէջ ներկայ ժամանակս մեծ ուշադրութեան առարկայ եղած է հարցը՝ թէ ինչպէս կարելի է ամենէն աժան գնով ապահովել ռուսական բանակին համար անհրաժեշտ ձիերը։ Ռուսիոյ մէջ ձիերու պակասութիւնը ամէն տարի կը զգացուի, եւ ամէն տարի ալ ձիերու գինը կը բարձրանայ։ Ռուսական բանակին համար ամէն տարի 30,000 ձիու պէտք կայ, եւ ասոնց գինը 200 ռուբլիէն պակաս չի կրնար ըլլալ։ Ռուսական կառավարութիւնը կ՚ուզէ ձիերու պակասութեան առաջքը առնել, եւ ասոր համար ձիերու ցեղերը բազմացնելու միջոցներ կը մտածէ։ Ռուսիոյ մէջ ձիերու ցեղերը բազմացնելու համար ամէն տարի 3 միլիոն ռուբլի կը ծախսուի, եւ ասոր համար 1898 թուականէն սկսեալ 5 տարուան մէջ 15 միլիոն ռուբլի պիտի ծախսուի։ Ռուսիոյ մէջ ձիերու ցեղերը բազմացնելու համար ամենէն աւելի ուշադրութեան առարկայ եղած է Տիմիրիազեւի անուան գիւղատնտեսական ակադեմիան։ Ռուսական կառավարութիւնը ուզած է ուսումնասիրել, թէ ինչպէս կարելի է ամենէն աժան գնով ձիերու ցեղերը բազմացնել, եւ ասոր համար ալ ուղարկած է Տիմիրիազեւի անուան ակադեմիայի պրոֆեսորներէն մէկը Անգլիա, որպէսզի հոն ուսումնասիրէ ձիերու ցեղերը բազմացնելու միջոցները

COMPAGNIE ROSSIA À ST-PÉTERSBOURG

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. հրամանով արձանագր. Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեմբերգ-ում, Ընկերութեան ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵՆԱՑ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՅՔ։

Ընկ. գրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան դրամ	67,000,000 »
1895 ի հասոյթը	25,000,000 »
1881 ին իւր Ընկերութիւնը իր ապահովագրութիւններուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան գլխաւոր գրասենեակ ի Կ. Պոլիս — Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Դալաթիա, Քարաքէօյ վրայ (Հին Մոփտաքան պէդը) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար — ԹԻՈՏՕՐ ՐՒՏՐԻՒ

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԱԼ 1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆՔ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔՒՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ		ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ	
Դրամագլուխ	Ֆր. 10,000,000	Դրամագլուխ	Ֆր. 10,000,000
Պահեստ	» 7,650,000	Պահեստ	» 104,500,000
Թղթապանակի մէջ	» 69,246,000	Ապահովագրութիւնք	» 250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 17,750,000
Հատուցուած գլխաս	» 176,000,000	Հատուցուած գլխաս	» 65,000,000

Ընկերութեան գրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։

Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մանաւանդ Տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՄԷՐԼԵԱՆ
կ. Պոլիս, Կալաթա, Գարաքէօյ եէնի-խան Ա. յարկ։

L'ANGRE ԼԱՆԳՐԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵՆԱՑԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱԽՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԱՑ ԴՐԱՄ. 1897ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՄԻԼԻՈՆ ԴՐԱՄ.
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Կոմս Էտմոն Չիչի, կայս. եւ արք. Սեւ-Բին խորհրդական, նախագահ
» Ռոսոլֆ Հոհոս, դեր-նախագահ
» Ժոլէմ Հոհոս, կայս. եւ արք. Սեւ-Բին խորհրդական
» Ֆօլտան Նամս » » » »
» Ալֆոնսո Բոտէ տ'Օսքէն
Թէոսոր Մոնքէն
Ժան տը Վէնթին – Ինկէնեայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՒԷ կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ Բեռ, Թիւնէլի նուպատեան, տուն Սամաճօղլու, Լ. ԹԷՕՆԻԼ ՊԱՊՈՑԻ
Վիար. Գործակալ ՄՈՒՇԵՂՈՆ ՏԻՒՔ ՆՇԵՐԼԻԵԱՆ կ. Պոլիս, Գօնամաճօղլու խան թիւ 7

ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն. ԲԱՐԲԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարթէլլոսի և Պաղտոյ ԴԷՔ-կառնաւատորպէտ բանող

Առաքելի չոգիներաւ յատնուար 12 ին (Ն. Տ.) Մարթիլիա պիտի ուղեւորի կէս օրէն չորս ժամ յետոյ

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ո–ղջոյի եւ արագ ուղեւորութիւն

Նաւագնեաց, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԼՊՈՒԼ
Մահտեի փողոց թ. 1

ԴԱՐԹ ՄՈՒՀԱՄԷԴԻ ՅԱՎԳԵԼԱՑԷ

Պէյ օղլուներս Հատաբէ Հէյբէթ 350 Նահիյէ ի՛ր Տարեգիրք վէ Պօն Մարշէն ԼԻՒԻՒալիներ Քաղբնգալար Տաղաղաւոր

Յայտնի Բեանուան Սանինին 20ինեմ բազար իրիկուն կիւնիտէն իրիպարէն օղ Մաղազաւա պուլուանն ֆիսթանգըզլար, վէ իչքէլեր, վէ ֆանէլաներ, վէ չէմիսիէլեր, վէ կէօմլէքլեր, վէ չօրապլար, վէ մէնտիլեր վէ Հօրդանլար, վէ սոֆրա թաղըմլարը վէ սայրէ միսիլու ճիւմլէ Էշեայի միւթէնէվիէ պէօյիւք թէնզիլաթ իլէ ֆիրուխդ օլունճաղը վէ 200 ղրչ.էլէ վէ եա 200 ղրչ.տան ֆազլա էշեա լդթիա խոչէն զէվաթա պուկ թէնզիլաթտան մաատա պիր տէ 100 տէ 5 ագնէթը իմքա խրիչճեկլիկ իչուն օլանար։ 12—2

ՄԵՔԵՆԱԿԱՆ ՅԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՆԵԱՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ի ՊԻՐԷՈՆ

ՍՄԲԼԻԻՄ ԱՑԳԻ

Ս. Ի. ԵՒ Ա. ՄԷՔԱՓՍԱ

MARQUE DÉPOSÉE DE FABRIQUE

Աշխարհի բոլոր մեծ արուեստահանդէսներէն 26 մեծ մրցանակներով 1893ին, 1894ին, 1895ին և 1896ին վարձատրուած գործարան։

Պերլին, Ժընեվ, Ամստերտամ և Գահիրէն խաչով մեծ մրցանակ, Թուքրէյ, Մոնաքօ Պրիւքսէլ, Բրեմ, Փարիզ, Ս. Սմէնգանօ և Լոնտոնէն առաջնակարգ վկայական։

Անվէրս, Վիէննա, Բրահա, Ֆիռնթիկարա, Շիքակօ, Պերլին, Ամստերտամ, Բրեմ, Ս. Սմէնգանօ ու Գահիրէն ոսկի մէտալներ, Պօրտօֆէ 2 արծաթի մէտալներ։

ՀԱՒԱՔԱԳՈՒԹԻՒՆ ԱՐԴՈՒՆԱՑ

Հիւլէնական կառավարութենէն Ս. Փիլիպ արծաթի խաչով, Պարսկական կառավարութենէն Առիւծու և Արեգական պատուանշաններով վէնեցուէլէն յատուկ պատուանշանով, Պրիւքսէլի միջազգային առեւտրական քննկրէնէն, Փարիզի Ալգաեմիի երկրագործական ընկերէն, և Մարսիլիոյ քաղաքապետութենէն առաջնակարգ տիպլոմով վարձատրուած։

ՏՆՕՐԷՆ Պ. ՍՊԻՐԻՏՈՆ ՄՂՔՈՒՏԵԱՆ

Հայթայթիչ Նոյին վճռաիրաւութեանց թղթատարագրչ Ցանաստանի և Սերպիոյ և Ն. Արքայական Բարձր. գահակառավարիչ իշխանին Ցանաստանի։

Վաւերացուած Թուրքիոյ, Եւրոպիոյ, Ցանաստանի և Եգիպտոսի թէմիչներէն և քիմիագէտներէն

«Ֆէրտինանտ Ժան», քիմիագէտ Թ Փարիզ, Վօն Համմէլ Բօս և Հարման իշն մեծ քիմիագէտ յԱմերիկայում, Տքթ. Ռուսէֆ (Պուլկարիա), Տքթ. Սեթրաքի և Պէրնարտ Պուքրէ։

Բիեր Ալբերի, Սիկէրօս և Զամպաքօ փայտ Կ. Պոլիս, Բօսնոռո փայտ և Տքթ. Զահարօյա եգիպտոս, Տքթ. Օրֆանիտի. Ալֆենթուլի, Գարամանա, Համի Մ'իհալի, Բօնօալա, Զիհնի Կալվանի, Մակկա Բրօֆէսորը կան Համալսարանին Ալբէնքի։

ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
1,000,000 քիլոկրամ գործած

ՄԻՇՏ ՊԱՏՐԱՍՏ Ի ՊԱՀԵՍՏԻ
15 Մարտնոյներու մէջ 420 մեծ տակառներով 800,000 քիլոկրամ

ՏՈՒԲԵՐԿԱՆ ԱՐՏԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
35,000 մետուկ եւ 1000 տակառ գործածուած է քաղաքապետարանին վաւերացուած

Պ. Պ. Ս. Ի. եւ Ա. ՄՂՔՈՒՏԵԱՆ

100,000 ֆրանք կը խոստանան այն անձին որ ապացուցանէ թէ Մէթաքսա գործածած է իր մէջ վնասակար նիւթեր կը պարունակէ։

Ընդհ. Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ

ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ
42 ԿԱԼԱԹԱ ՄՈՍՀԱՆԷ ԹԻՒ 42 — 50—44

ՓՐՈՍ. ԼԻՒՅԼԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըբո–լ և Ալեքսէյեց ԴԷՔ– բանող ղոչէնաներ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքտորիան	10500	Ֆրավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էմբրէրն	3500
Քեպրիան	10500	Բրքէրն	3000
Լանքաշդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Պրազիան	3500
Գօլըմպիան	8000	Ռիւէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Աննաուլգիան	2500
Պոսդոնիան	8000	Ալգաճիրն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Էճեպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինէօ	900
Վաշինիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլորինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆասիան	3500		

Ապրանքի տեղերէն կը խնդրեի իրենց ապրանքն այլեր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ Վնաքսխանան հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆՔԻՆ
Մէհմէտ Ալի փաչա խան, թիւ 1
Ղալաթիա

ՄԱՒՕ
ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըբո–լ Ս–ՄԷքըրվաճիլ ԴԷՔ– բանող ղոչէնաներ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիա	3500	Թիպօ	2500
Թամասէա	3500	Մարկօթիա	2500
Մէնէա	3500	Նէգրէա	2500
Անթալիա	3000	Բէրա	2250
Ազօր	3000	Օսիրիս	2250
Անօթիւս	3000	Սիթինգօ	2000
Օսմանլի	3550	Կասթօնի	1500
Ֆարօս	2750	Կիւն	1500

Բեռա չոգենաւը, նաւապետ Ուլֆօլ ամսոյս դէպ ի 25ին Լիվըրպէլն կոս կը սպասուի ընդունուելու վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻՒՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթհօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվըրպուլ

ՏՈՒԹՈՐ Պ. ՇԼՊՈՆՈՒ
ԿՄ
ՀՈՂԵՒԵՖԽԱՒԱԼՆ

Թէոֆիլ կոթիէի էն հետաքրքրաշարժ և իր տեսակին մէջ առաջին ագահչելի վէպ մէ, կը ծախուի Զագմանքըլար նօքաւտու թիւ 29 Ծովհան էֆ. Աշճեան գրատունը. գին 4 ղրչ.։

ՓԻՒՆԱՐՍ
ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըբո–լ և Աբեռնելլ ԴԷՔ–

ամէն երկու– անգամ բանող ղոչէնաներ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Սամարիա	3574
Լուսիտանիա	7718	Մարաթոն	2403
Սէրվիա	7391	Ագլաս	2393
Ուրանիա	7268	Սալաքաս	2166
Բաւարիա	5587	Թարիֆա	2246
Սկիթալոնիա	5517	Բալմիրա	2144
Կալիա	4809	Թրինիտատ	1899
Սալթիա	4557	Մօրօգգօ	1855
Ակերօ	2143	Պրինթիչ Քաւին	735
Քէտար	1876	Քարինդիա	5598
Շէրպուր	1614	Սիւանիա	5598
Դաղտոնիա	4845	Քամպանիա	12950
Պոթնիա	4531	Լուքանիա	12950

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒՒ
գործակատար
Ալիքսիաւա խան, թիւ 4
Ղալաթիա

Բարձրագոյն վարժարանի ուսանող մը կը փափաքի պատուոյ վարկ ապագային վարժարաններու մէջ։

Դիմել «Բիւզանդիոնի» խմբագրատունը։

(62)

ԹԵՐԹՆ «ԲԻԶԱՆԴԻՈՆԻ»

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐԸ

Կ Ա Մ Ք Ը

Աստուածամօր խորհրդին առջեւ, երեխան փորրիկ լաստակ մը կանգնած էր, եւ դանդչի մէկ մէթր բարձր, տախտակներուն վրայ, Էմիլի կեցած էր ձրիկն ի ձեռին Յաստակին ծայրը յարկայիկ աշխոյժ մը վրայ նստած, Տիկին Օ...ւօ իրեն սիրալիր կը կնոտր զուարթ Թ...ներուն մէջ։ Ծննդեան պատկերը մէր այն զոր Օրիորդ Լըրըպուլէ ըստացած էր նորոգել։ Ս. Կոյս Մարիամու գէմքը բոլորովին ապրուած էր եւ իր արամադրութեան տակ օրինակ չունենալով, դեռատի աղջիկը խնդրած էր իր բարեկամուհիէն, որ բարեհաճի եռքը կամ չորս օր, կէս օրէն վերջն իրեն յատկացնել։ Էլէն ձերմակ հագած, բայց չափազանցութեան գիզուիկ մարդը ճակտին վրայ ամրոցած եւ նայուածքը դաւիթն վրայ խոնարհած, որ երեխային մը պէս վարդագոյն ու մեծայայտ կը, այս վիճակին մէջ երկնային գեղեցկութիւն մ'ունէր։

Աւերուած ճաոադայթ մը, երկնից մէջ խոտորելով, կը լուսաւորէր անոր դէմքը, մազերուն մէջ կ'սթաձակէր ոսկեփայլ ցոլքեր, եւ այսպէս անոր գլուխը կը պսակէր լարդրաւոր ճաճանչով մը։ Տիտա եւ Թոդիա մկրատաթի չուչխին մէջ պահ մը կանգ առին այս անակնկալ պատկերը դիտելու համար։ Աբրահամի ա՛նպիսի հրագոյր մը կ'ելնէր անկէ, որ զիշերի անպուճուղն սիրտը ճմլուելուա եւ հառաչանք մը եւլաւ մինչեւ չրիճանքնին։ Ակնոցիկ մը նետուց Թոդիայի վրայ որ իր քովը կեցած էր։ Տիտը եւ մտախոհ տեսաւ զայն։ Ան տակն նախանձաբեկ չարժուեմ մ'ընելով, մրմնջեց.

—Ա՛յդ մարդիկ երջանի՛կ են։

—Ա՛յո՛, յարեց Թոդիա դառնութեամբ, եւ արժանի են երջանիկ ըլլալու։ . . Ամենք ամբողջ սիրտեր են որ կինաց պարզ ուրախութիւններով կը գոհանան եւ չեն փնտռեր լսիկ պատասխանութիւններ, տարապայման հաճոյքներ. . . տեսէք այս երկու կիներուն այսոր վարած կեանքին չերջանկը. գիւղական ողորմելի եկեղեցի մը, տուներով եւ լուսնկամբ լի. ամենք հոն կեցած են անխռով եւ գոհ են որ ի միւսոյն կը գտնուին եւ իւրաքանչիւրն իր կարդը ինչով օգտակար գործի մը կ'աշխատի... Տիտա, կոյսերուն սիրոյն համար, կ'ւնա՞ք ժամերով կենալ ձեր պատկերը քաղել տալու համար, հազիւ ողորկուած տախտակներու վրայ։ Ի՛նչ, այդ ուրախութիւններն ամենուն համար եղած չեն։ Մեզ, սիրելիս, ա՛յն ուրախութիւնները պէտք է զոր պերճանքը կուտայ. . .

Իր չբմունքները կ'ակամայն իրեր թէ կը չանար ժպտի։

Տիտա անոր նայեցաւ զուլթը ցնցելով, յետոյ քաղցրութեամբ բաւ.

—Ինչո՞ Թոդիա, ի՛նչ որ ալ ըլլայ, միշտ ուրախացութիւն կ'ունէք ծախելու։ Բայց կը վստահի՛ր. ըսէք տեսնեմ, գնո՞ չատ կը սիրէ՞ք զայն։

Թոդիա պատասխան չուտաւ եւ իր գուգատ գէմքն անդրած ու սառուցիկ մնաց։

—Հեռանանք, բսաւ Տիտա ձչմարիտ բարեպաշտութեամբ մը, իրաւունք ունէի՛ք, հոս պէտք չէր մնալու։

Դէպի հոս քանի մը քայլ առաւ, բայց Էմիլի ձայնն ականջները կամարին տակ բսթնջուց։

—Ո՛չ կայ հոն, կը հարցնէր գնոատի աղջիկը. . . կը լսեմ որ վայրկեանէ մ'ի վեր կը խօսին. . . Դո՞ւք էք, Պ. աւազերէ՞ք։

Լաստ սկին խախուտ տախտակները ճնչեցին ի, Ծանրութեան տակ վար պիտի իյնէր։

—Բռնուեցանք, բսաւ դեղանի Աղլուէին. . . պէտք չէ չփոթիլ։

Եւ դէպի մատուռն յառաջանալով, մշտութենէն դուրս եկաւ։

—Ո՛հ, Տիկին Օլիֆոնն է, գոչեց Էմիլի։ Եկեղեցւո՛յ մը մէջ, եւ իւ՛նչ պիտուածով։ Բողոքականութիւնը թողուլ եւ կաթոլի՛կ ըլլալ կ'ուզէք։ Բայց ձեզ հետ եղողը Թոդիան չէ՞։

Այս անուան առին, Էլէն սարսռաց եւ քիչ մը տժգունեցաւ։ Իր ակնարկներն ուղղեց Օրիորդ Լըրըպուլէի, կարծելով թէ հարցարկութեամբ Տիտա որ նա ալ իրեն չափ յուզուած էր։

—Սիրելիդ իմ Էմիլի, բսաւ գեղանի Անդուէին համարձակ ձայնով, այս պզտիկ երկրին մէջ կանգ առած կ'ենք, երբ խնայենք որ նկեղեցւոյ մէջ կ'աշխատիք. . . Պ. տը Թոդիա եւ ես ձեր չինած գեղեցիկ բանէրուն վրայ աքանչանալու փորձութիւնն ունեցանք. . . Բայց, յարեց հիանալի ժպիտով մը, Տիկին Էրօյի կողմը գտնալով, կինգամի պատկերն զոր նոր մանելու առնն ունանք, ա՛յնքան սիրուն երեւցաւ մեզ, որ մոռցանք դիտել նկարները. . .

—Ո՛հ, սիրելիդ իմ Էլէն, աւանիկ պզտիկ չնորհաւորութիւն մը որ ձեզ ուղղուած է, բսաւ Էմիլի, որոյ խօսքերն ընդհատեան ջղային ծիծաղով մը. . . Թոդիա, ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ դո՛ք չգոռաք զայն։ Սիրելիդ իմ, ձեր գեղն ուրիշին յանչանակել տուիք։

—Պ. տը Թոդիա կրցաւ խորհիլ, սահ կոչ ընելու դիտաւորութիւնը չունենալ, պատասխանեց Տիտա անխռով, Էմիլի գործը քննելով խեցեպատ միակոցով մը, որ գերազանցապէս ձեռքերն կերպարանք մը կուտար ատոր։

Թոդիա, Օրիորդ Լըրըպուլէն ողջունելէ առաջ, Տիկին Էրօյի մօտեցած էր։ Սա, չափազանց յուզուած, իր ձեռքը վեր վերցուց դէպի անոր։ Թոդիայի ուրիշ բան չէր մնար բայց միայն բռնել զայն, սակայն չկանգնել ձեւացուց եւ պարզապէս խոնարհութիւն ըրաւ։

—Ի ուրնին, Էմիլի, մրցո՞ւմ կ'ընէք Թոմայէլի հետ, կրկնեց Տիկին Օլիֆոն. . . չատ աղէկ է ձեր Ամասուա ծամայրն. . . չատ աղէ՛կ, չատ աղէ՛կ, մանուկը մանաւանդ սիրուելի է... Գրեթէ բնականին չափ սիրալի. . .

Տղուն վրայ ծանեցաւ. սա ժպտեցաւ անոր կարգոյ աչքերուն, ոսկեգոյն մազերուն, եւ իր պզտիկ թեւերն երկընցուց կարենալ ուսերէն բռնելու համար։

Էմիլի, այն ատեն, վայրագ հեգնութեամբ մը խօսը Տիտայի ուղղելով բսաւ.

—Կը տեսնէ՞ք, սիրելիս, մանչ մ'է. այժմէն կ'ուզէ զձեզ գրկել եւ համբուրել։

—Ե՛ւ պիտի համբուրեմ զինքն, եթէ մայրիկը նեղչ. . . բսաւ Տիկին Օլիֆոն՝, ազատից իր պատրիճոնը թիւնը կորնցնելու։

Իր դէմքը խոնարհեցուց մանկան վրայ եւ չրմունքովը փափկօրէն համբուրեց մանկան մանուածանման այտերն։

—Դուռ չգիտցաւիր թէ որո՞ւ պիտի նմանի, կրկնեց. . . Օ՜ն, նայեցէք, Թոդիա. . .

Թոդիա անչարժ մնաց, բայց իր ծանր ձայնով բսաւ.

—Կը մաղթեմ որ ամէն բանի մէջ իր մօրը նմանի։

Եւ աղջնակը զՏիկին Էլէն, քանի մը քայլ առաւ եւ մեկուսի սպասեց։

—Անոր վիզը բան մը չէ՛ դներ, Տիկին, հարցուց գեղանի Անդուէնն. . . Թերեւս կը մեղանչէ՛ք. . . Սուրիայէն հետս բերած եմ բաճայ յոյժ գեղեցիկ մանեակներ Շէորն ըրէք թոյլ տալ ինձ որ հատ մը ղրկեմ այս սիրուն մանկան. . . պիտի տեսնէք թէ այս վարդագոյն մարգարիտներն ո՛րքան իրենց արժէքը պիտի աւելցնեն անոր ապխտակ մորթին վրայ։

Առանց պատասխանի ժամանակ Թոդիա Էլէնի, աղջնակը գայն, ցետոյ խօսքն ուղղելով Էմիլիի որ իրեն կը նայէր, հարցուց.

(Շարունակելի)

Թարգմանէ Բ. Մ. ՊՈՉՍԱՆԵԱՆ